

Asia: VN/28370/2020

Kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen. Työryhmän mietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Saldo kiittää työryhmää hyvästä ennakkovalmistelusta ja laajemmasta taustamateriaalin keräämisestä ja arvioimisesta edellisiin lausuntokierroksiin verrattuna. Yleisesti Saldo kannattaa tavoitetta vähentää kuluttajaluottoihin liittyviä velkaongelmia, mutta pitää tiettyjä mietinnössä esitettyjä keinoja ongelmallisina. Ennen sääntelyn tiukentamista, tulisi tarkastella millaisia vaikutuksia tulevilla positiivisella luottotietorekisterillä (HE 22/2022 vp) on velkaantumiseen. Esitetyistä sääntelyistä korkokaton sitominen viitekorkoon on ehdottoman tärkeä asia kilpailukykyisten markkinoiden vakauden ja turvaamisen kannalta. Spesifinen korko- ja kulukaton määrä on nykyisellään EU:n tiukimpia ja sen muuttaminen ei tule ratkaisemaan ylivelkaantumista. Vertailuna Liettua, jossa kotitalousten velkaantuneisuus on Euroopan toiseksi vähäisintä ja korkokatto on siellä 75%, mutta markkinoiden keskikorko on luonnollisesti merkittävästi pienempi kilpailun vaikutuksesta. Liettuassa taasen on käytössä erittäin kattava positiivinen luottorekisteri ja ylivelkaantuneisuuden tietokanta, jota hallinnoi Liettuan valtio ja tämä on mahdollistanut positiivisen kehityksen ylivelkaantumisen estämisessä.

Ehdotetut muutokset vahvaan sähköiseen tunnistamiseen ovat kannatettava kehitys, kunhan huolehditaan säännösten soveltuvuudesta ja toimivuudesta digitaaliseen liiketoimintaan ja siten säännösten tulkinnasta ja toimivuudesta vastaa valvova viranomainen. Lisäksi ehdotus antaa asiakkaan valita vapaasti maksutapa ilman ennakkoon ehdotettuja vaihtoehtoja tukee vapaata kilpailua.

Markkinoinnin rajoituksiin liittyen Saldo haluaa tuoda esiin, että omille asiakkaille markkinoimalla ja tiedottamalla ei luoda vastaavanlaisia ongelmia kuin esimerkiksi mainostamalla yhdistelyluottoja tarjoten nykyisten lainojen päälle lisää luottoa yhdellä isolla luotolla. Omille asiakkaille markkinoimalla ja tiedottamalla voidaan hyödyntää historiatietoja ja asiakaskäyttäytymistä, joiden perusteella on mahdollista vastuullisia luottopäätöksiä asiakkaiden tarpeet ja historia hyödyntäen.

Saldo pitää taannehtivaa lainsäädäntöä ongelmallisena yleisellä tasolla. Yhteisenä pyrkimyksenä tulisi olla kotimaisten lainamarkkinoiden kilpailukyvyyn kehittäminen. Ennalta-arvaamaton lainsäädäntö johtaa päinvastaiseen lopputulokseen, kun elinkeinonharjoittajilta viedään mahdollisuus suunnitella pitkäaikaista yritystoimintaa Suomessa. Taannehtiva sääntely puuttuu erittäin voimakkaasti perustuslain 15§:n turvaamaan omaisuudensuojaan. Lisäksi ennakoimaton ja taannehtiva lainkäyttö horjuttaa elinkeinonharjoittajien luottamusta oikeusvarmuuteen ja vaikuttaa negatiivisesti Suomen asemaan sijoituskohteena ja liiketoiminnan fokusalueena.

Sopimusoapuolten tulisi sopimussuhteissaan voida luottaa oikeussuhteen syntyminen aikana vallinneen oikeustilan pysyvyyteen. Sääntelyn soveltaminen taannehtivasti johtaa luottosopimusten irtisanomisiin ja näin ollen vaikeuttaa tiettyjen kuluttajien mahdollisuuksia selvitä säännöllisistä välttämättömistä hankinnoista. Ylivelkaisuuteen liittyvät ongelmat eivät ratkea korkokaton tiukentamisella, vaan tarvitaan muita keinoja. Tällainen keino on jo aiemmin mainittu positiivinen luottotietorekisteri, jonka vaikutuksia tulee seurata ennen muita toimia, koska tällä tavoin pystytään hallinnoimaan paremmin esimerkiksi isojen vakuudettomien luottojen vaikutus ylivelkaantumiseen. Kuten mainittu, Suomen korko- ja kulukatto on jo erittäin tiukka ja siten sen muuttamisella alaspäin ei ole vaikutusta ylivelkaantumiseen erityisesti päivittäisessä lyhytaikaisessa ja luottomäärältään kohtuullisessa luototuksessa. Tämän todistaa muiden maiden positiivinen kehitys ylivelkaantumisen estämisessä muilla tavoin kuin korkokatolla, vrt Liettua.

Mäensivu Jarkko
Saldo Finance Oyj